

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse
17/364-

Vår referanse
17/00009-32

Vår dato
05.04.2017

Hørings svar - Forskrift om felles rammeplan og forslag til nytt styringssystem

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for nærmere 28 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere

FO vil i vårt hørings svar gi kommentarer til både forskriften om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene og forslag til nytt styringssystem for disse utdanningene.

Del 1: Høring på forslag til forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger

FO støtter forslaget om en felles og overordnet forskrift som tydeliggjør en felles sluttkompetanse hos de ulike profesjonene i velferdsstatens tjenester. Det er også bra at praksisdelen av utdanningene i vektlegges i forslaget.

FO mener at den foreslåtte benevnelsen *Forskrift om felles rammeplan*, er misvisende. I navnet bør det framkomme at det er *felles læringsutbytte* i de helse- og sosialfaglige profesjonsutdanningene som er det sentrale.

Til §1 Virkeområde og formål

FO støtter formål og virkeområde slik det framkommer i hørings forslaget. Vi mener imidlertid det må framgå tydelig hvor mange studiepoeng felleselementene i helse- og sosialfagutdanningene skal utgjøre.

Til §2 Felles læringsutbytte

FO ser det positive i en forskriftsfesting av felles læringsutbyttebeskrivelser, gitt at disse forstås som et minste felles multiplum av kompetanse for alle kandidater med en helse- og/eller sosialfaglig grunnutdanning.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

FO savner et eget punkt hvor krav om medvirkning eller brukermedvirkning er tema. Dette er svært sentral kunnskap og kompetanse for studentenes framtidige yrkesutøvelse og må være et tema i alle helse- og sosialutdanninger.

Dagens rammeplaner for sosialarbeiderutdanningene gir utdanningene mandat til å påpeke hva som kan skape, forebygge og løse sosiale problem på strukturelt nivå, eller overfor enkeltindivid, grupper eller lokalsamfunn. FO foreslår at profesjonene fortsatt får dette samfunnsmandatet til å påpeke strukturelle forhold som kan skape dårligere folkehelse og/eller sosiale problem, og foreslå løsninger for å endre sosiale problem og folkehelse. Det er nødvendig at det tydeliggjøres at forskriften gir føringer for et felles minimumskrav per kompetanseområde nevnt i forskriften. En slik presisering vil hindre at de forskriftsfestede felleselementene ikke ses på som en trussel mot det profesjonsspesifikke, men som en integrert del av den profesjonskompetansen hver av disse utdanningene skal bidra til.

Til §3 Praksisstudier

UHRs nedsatte praksisprosjekt «Kvalitet i praksisstudier», kom med en rekke forslag til tiltak som vi mener bør implementeres i forskriften. Prosjektet gjorde en grundig jobb som strakk seg over to år. FO er i den forbindelse skuffet over at anbefalingene i svært liten grad er fulgt opp i dette forslaget. Forslaget slike det foreligger, er lite konkret og rollefordelingen mellom praksisfelt og utdanningsfelt og framstår lite forpliktende for alle parter. De fanger i liten grad opp utfordringene i praksisstudiene knyttet til kvalitet, relevans og kapasitet. FO foreslår at dette punktet gjøres mer konkret og knyttes mer opp til de konkrete anbefalingene som praksisprosjektet foreslo.

Godt samarbeid mellom utdanningsinstitusjon og praksisfeltet er forutsetning for å få til beste praksis. I forslaget legges ansvaret i all hovedsak på utdanningsinstitusjonene og praksisfeltets ansvar kommer ikke tydelig fram. FO foreslår at praksisfeltets ansvar for gode praksisplasser tydeliggjøres mer.

Endringsforslag til forslaget til tekst §3 Praksisstudier:

- Utdanningsinstitusjonene har ansvaret for tilbud, tilrettelegging og gjennomføring av praksis i studiet.
  - **Forslag til ny tekst:**
Ved utvelging av praksissteder, skal utdanningsinstitusjonene forsikre seg om at praksisstedet kan tilby relevante læresituasjoner, kunnskapsbaserte tjenester og kompetente veiledere.
- Praksisstedet har ansvar for den daglige veiledningen og oppfølgingen av studentene, og skal sørge for at praksisveileder normalt er av samme profesjon som den som blir veiledet. Dette gjelder innenfor praksissteder der dette er naturlig.

- **Forslag til ny tekst:**
Praksisstedet har ansvar for den daglige veiledningen og oppfølgingen av studentene, og skal sørge for at praksisveileder har relevant faglig kunnskap og veiledningskompetanse, og som hovedregel er av samme profesjon som den som blir veiledet.
- Utdanningsinstitusjonene har ansvar for at studentene møter kunnskapsbaserte tjenester på praksisstedet.
  - **Forslag til ny tekst:**
Utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet har sammen ansvar for at studentene møter kunnskapsbaserte tjenester på praksisstedet. Vårt forslag til samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet må hjemles i de respektive særlover for å kunne bli en realitet og sikre gjensidig forpliktelse.

Til §4 Nasjonale retningslinjer

I følge forslaget skal retningslinjene være førende for institusjonenes arbeid med utdanningene, og det skal være handlingsrom med mulighet til lokal tilpasning. Samtidig som det er viktig med en viss frihet til institusjonene, er FO opptatt av det må være større likhet i utdanningene enn det som er situasjonen i dag. Vi mener det må være noen klare retningslinjer som fører til at for eksempel en vernepleier utdannet ved HIOA i hovedsak, kan det samme som en utdannet ved NTNU. FO mener at for store ulikheter ble avdekket i NOKUT tilsynet av BSV utdanningene. Dette utdypes ytterligere i kommentarene våre til forslaget til nytt styringssystem.

Endringsforslag til forslag til tekst §4 Nasjonale retningslinjer

- Retningslinjene kan også stille krav til praksisdelen av utdanningene.
  - **Forslag til ny tekst:**
I retningslinjene skal det også stille krav til praksisdelen av utdanningene.

Del 2: Høring på forslag til nytt styringssystem

I Kvalitetsmeldingen vil regjeringen redusere bruk av rammeplaner og «i større grad overlate utviklingen av læringsutbyttet til et samarbeid mellom utdanningene og arbeidslivet». I høringsforslaget begrunnes det bla med at dagens rammeplaner ikke, i tilstrekkelig grad, ivaretar kompetansebehovet helse- og velferdstjenestene har.

FO støtter forslaget om å erstatte rammeplaner med retningslinjer. FO er enig i at det må være en god kontakt mellom utdanningsinstitusjonene og tjenestene, og håper et nytt styringssystem vil være mer fleksibelt enn dagens rammeplaner og mer i takt med tjenestenes behov.

Vi har noen kommentarer til forslaget på disse områdene:

- Nasjonale felles retningslinjer
- Sammensetningen av styringsgruppene som skal utvikle program

Felles retningslinjer

FO er bekymret for at det er for stor ulikhet mellom utdanningene i dag. I den forbindelse mener vi at profesjonsutdanningenes spesifikke kompetanse må tydeliggjøres. FO forventer at felles retningslinjer vil bidra til en harmonisering av viktige elementer i samme type profesjonsutdanninger og en nasjonal enighet om hvilke kompetanses de ulike profesjonsutdanningen skal ha

NOKUTs tilsyn med barnevernspedagog -, sosionom- og vernepleier (BSV) utdanningene høsten 2016, dokumenterte ulikheter i alle tilsynene. Det er blant annet ulikhet mht til lengde på bacheloroppgaver, antall og lengde på praksisperioder, lærertetthet og omfanget av felles undervisning på tvers av utdanningene. Mens noen utdanninger i all hovedsak kjører undervisningen separat, kjører andre det meste av utdanningene felles. Tilsynsrapportene viser at det for eksempel er kun 10 studiepoeng som skiller barnevernspedagogutdanningen fra sosionomutdanningen på universitetet i Nord¹.

FO er opptatt av at utdanningene må framstå tydelig og at barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere har slutt-kunnskap og kompetanse som er forventet, uavhengig av hvor utdanningen er gjennomført. Selv om det er greit med lokale forskjeller, er det viktig at sluttkompetansen er forutsigbart. Dette må de nye nasjonale retningslinjer ivareta.

Sammensetningen av programgruppene

Høringsnotatet foreslår å nedsette en programgruppe per utdanning. Gruppen skal ha inngående kunnskap om brukerens, tjenestenes og utdanningens behov, og god kunnskap om oppdatert forskning innenfor fagområdene. Gruppen skal ha god kunnskap på disse områdene og skal bestå av 6-8 medlemmer. For å få til gode arbeidsprosesser er det bra at gruppen ikke er for stor, men vi er samtidig bekymret for om så få deltakere klarer å ivareta alt som er forventet. I forslaget nevnes noen konkrete aktører som skal delta i programgruppene. Profesjonsorganisasjonene er ikke blant disse. Det kan vi ikke godta.

FO representerer ansatte i tjenestene. Vi stiller spørsmål ved hvilke *tjenestene* departementet ser for seg skal være representert i programgruppene til barnevernspedagogutdanningen, sosionomutdanningen og vernepleierutdanningen? Det er et viktig prinsipp for de tre sosialarbeiderutdanningene at de representerer sentrale yrkesgrupper i mange ulike velferdstjenester. Det er viktig at for eksempel programgruppen til sosionomutdanningen blir representert med tjenester som representerer det

---

¹ Dette gjelder for studenter tatt opp etter gammel studieplan

brede nedslagsfeltet som sosionomer befinner seg i. Sosionomene er en sentral yrkesgruppe eksempelvis innenfor både NAV og det kommunale barnevernet. For at programgruppene skal kunne ivareta alle de sentrale tjenestene som disse utdanningene utdanner profesjonsutøvere til, mener vi det er nødvendig at FO får en plass i programgruppen til de tre utdanningene. FO vil kunne representere tjeneste bredt, ved at vi har medlemmer i NAV, barnevern, psykisk helse, rus, kriminalomsorg, skoleverket osv.

Som profesjonsorganisasjon for ansatte med BSV utdanninger, bør FO ha en naturlig plass i disse programgruppene. FO kjenner godt til de ulike tjenestene og utfordringene de står overfor. Derfor vil vi være best til å representere tjenestenes behov. Tilsvarende mener vi at også ulike brukerorganisasjoner bør representere brukerne.

Avslutningsvis vil vi presisere at, uavhengig av sammensetning i gruppene, må høringsinstansene få god tid til å sette seg inn i høringsforslagene når de kommer. Høringsfristene må derfor ikke være for korte.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver